

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXIII. ZATURDAG den 24sten JANUARY 1835. N.° 4.

A° 1835. N° 1.

PUBLICATIE

Houdende bepaling ten aanzien van het gratis procederen in regten van de arm en kerk besturen.

IN NAAM DES KONINGS.

DE Gezaghebber van de Kolonie Curaçao en onderhoorige Eilanden.

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doet te weten:

Naardien wy by resolutie van Zyne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, dd. 11 December 1834, No. 1364-1228, zyn gemagtigd geworden, om de daarby omschrevene bepaling te maken, ten aanzien van het gratis procederen in regten van de arm en kerk-besturen en aan dezelve, by promulgatie, kracht van wet te geven.

Zoo is het: dat wy, uit krachte van deze op ons verstrekte magtiging.

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen gelyk wy bepalen by deze:

1°. Dat de Arm- en- kerkbesturen, binnen deze kolonie, het zy als aanleggers, het zy als verweerders, *Pro Deo* en vry van zegels en leges, zullen procederen, zonder noodig te hebben daartoe aan de bevoegde regterlyke autoriteit eenig verzoekschrift in te dienen, onder verpligting echter, om by den [illegible] zaak overteleggen, eene schriftelyke autorisatie van den Gezaghebber om, het zy als aanleggers actien te instituëren, het zy als verweerders de defensie te doen; tot verkryging waarvan door gezegde Arm- en- kerkbesturen aan den Gezaghebber, nevens vry van zegels en leges zal worden ingediend; zullende, by gebrek van zoodanige autorisatie, de verschillende Arm- en- kerkbesturen op hunne eigene [illegible] kosten en pericule procederen.

2°. De tweede paragraaf van het 1ste artikel des Reglements op het gratis procederen in regten van Gouverneur en Raden van Policie dezes eilands dd. 18-19 January 1825, als mede al-e overige formaliteiten by dat Reglement voorgeschreven, aan welke door de vorenstaande bepaling wordt gederogeerd, voor zoo verre de Arm- en kerkbesturen op dit eiland betreft, buiten werking te stellen en voor vervallen te houden, zoo als dezelve buiten werking gesteld en voor vervallen gehouden worden by deze, [illegible] overigens het voormelde Reglement in deszelfs geheel.

Gearresteerd op Curaçao den 3den January 1835, het 22ste Jaar van Zyner Majesteits Regering.

(w. g.) RAMMELMAN ELSEVIER.

Ter ordonnantie,

(w. g.) J. RAMMELMAN ELSEVIER JR.

Koloniale Secretaris.

Gepubliceerd binnen het Fort Amsterdam en in de Willemstad den 5den daaranvolgende.

(w. g.) J. RAMMELMAN ELSEVIER JR.

Koloniale Secretaris.

UITTREKSELS UIT SURINAAMSCHE COURANTEN.

NEDERLANDEN.

[illegible] den middag de zitting van de Staten-generaal geopend met de volgende aanspraak:

EDEL MOGENDE HEEREN!

"Het is my des te aangenamer U Ed. Mog., by de opening dezer zitting, te kunnen mededeelen, dat onze betrekkingen tot de vreemde Mogendheden geruststellende zyn, en dat ik van velen, by voortduring, de blyken ontvange eener opregte vriendschap,—daar ik nog altyd ben te leur gesteld in de billyke verwachting eener eindelyke regeling der door den belgischen opstand zoo onverdiend geschondene regten en belangen van Nederland.

"De onvoorziene belemmeringen, in den voortgang der onderhandelingen ondervonden, en welker wegruiming, ondanks de reeds aangewende pogingen, niet in myn vermogen is geweest, hebben my bedacht doen zyn op maatregelen, om de, uit dien staat van zaken voortvloeyende bezwaren, voor myne beminde onderdanen, zoo veel doenlyk, te verligten.

"Aan de schutteryen is, tot dat einde, een uitgestrekt verlof verleend. De lust tot oefening, de krygstucht, de moed en de volharding, waarin zy, gedurende den diensttyd, met de vaste krygsmagt en de militie van den Staat, steeds hebben gewedyverd, en de gevoelens, door dezelve, onder het eenstemming gejuich der ingezetenen, by den terugkeer tot de haardsteden en gewone bezigheden, aan den dag gelegd,—waarborgen de geestdrift, waarmede zy, op de eerste roepstem, zich op nieuw ten stryde zouden aangorden, om dáár henen te snellen, wáár de handhaving van de eer, de veiligheid en de onafhankelykheid van het Vaderland, derzelver tegenwoordigheid mogt vorderen.

"Intusschen is, door die verloven, waarin ook nu de vrywilligers by de zeemagt deelen, in de buitengewone uitgaven voor 's Ryks verdediging, eene vermindering te weeg gebragt, welke de hoop wettigt dat de kosten, voor behoeften van gelyken aard, in het volgend jaar, geene verhooging van lasten noodzakelyk zullen maken.

"Het binnenlandsch beheer blyft, in alle zyne deelen, regelmatig voortgaan; de regering wordt in haar toezigt over hetzelve, op eene loffelyke wyze, door de gewestelyke en plaatselyke besturen, ondersteund.

"Voor het openbaar onderwys wordt bestendig die zorg aangewend, welke het gewigt der zaak vordert, en welke de omstandigheden gedoogen.

"De zucht voor de beoefening der wetenschappen en schoone kunsten verflaauwd niet.

"Hoezeer de dyken en zeeweringen, door de stormen en hooge waterstanden, in den voorgaanden winter veel hebben geleden, mogen wy ons echter in de bewaring voor gevreesde groote dykbreuken en overstroomingen, dankbaar verheugen.

"De inwendige middelen van bestaan leveren aan be- [illegible] welke zy, gelykelyk met die van andere landen, ten gevolge van staatkundige en andere gebeurtenissen, hebben geleden, is het tevens verblydend op te merken, dat ook de zoo belangryke visscheryen, zich in het algemeen staande houden.

"In andere takken van nationale nyverheid, laat zich een gestadige voortgang bespeuren; verschillende hanteringen, van oudsher in Nederland gevestigd, herleven en breiden zich uit.

"De lage stand der graanpryzen doet deszelfs invloed, ook op den vaderlandschen landbouw, gevoelen, en deze deelt in het lot, hetwelk die tak van nationale voorspoed ook elders ondervindt. De voorzieningen, welke geschikt zouden kunnen zyn, om, in overeenstemming met andere belangen, den landman en den grondbezitter eene opbeuring te verschaffen en hunne uitzigten te verbeteren, zyn het onderwerp myner opzettelyke overwegingen.

"De inrigtingen, welke ik in de oostindische bezittingen van den Staat heb doen invoeren, leveren voldoende uitkomsten op.

"Die bezittingen zyn thans in de mogelykheid gebragt, zich van derzelver geldelyke verpligtingen te kwyten, en er bestaat een redelyk vooruitzigt, dat zy daarmede zullen kunnen blyven voortgaan.

"De vermeerdering van voortbrengselen aldaar, verspreidt haren weldadigen invloed over de scheepvaart en het handels verkeer met het moederland, alwaar wederkeerig de pogingen om, door eigene voortbrengselen, in de behoeften van Neêrlands-Indie te voorzien, daardoor aangemoedigd worden.

"De vroegere storing der rust, op een gedeelte van het eiland Sumatra, laat, ten gevolge der genomene maatregelen, geene bezorgdheid over.

"In alle de verdere Oost-Indische bezittingen heerscht de volmaaktste orde.

"In de west-indische kolonien wordt dat zelfde voorregt genoten.

"Het strekt my tot genoegen, aan U Ed. Mog. de verzekering te kunnen geven, dat de inkomsten des Ryks over het geheel aan de verwachtingen beantwoorden.

"Het openbaar crediet, gegrond op de stipte nakoming onzer verbindtenissen en op de bekende Nederlandsche trouw, vestigt zich meer en meer.

"De begrootings-wetten voor het volgend jaar, welke gereed zyn, om ter tafel van uwe vergadering te worden gebragt, zullen U Ed. Mog. doen zien, dat ik, niettegenstaande de moeyelykheden, welke ons, by voortduring, omringen; de vervulling van uwen en mynen wensch, om de uitgaven van het Ryk gelyk te maken aan deszelfs inkomsten, nog mag doen gepaard gaan met eenige verligting voor de belastingschuldigen.

"De in Uwe vorige zitting, onafgedaan gebleven ont- [illegible] wederom worden voorgedragen, met die verbeteringen, welke zyn voortgevloeid uit eene naauwgezette overweging der vroegere beraadslagingen.

"Bovendien zal het grootste gedeelte van het handelsregt, de zeezaken betreffende, aan U Ed Mog. kunnen worden voorgesteld, en ik koester zelfs de hoop, dat ook de herziening der wet, betrekkelyk de organisatie van de regterlyke magt en het beleid der justitie, in deze zitting zal kunnen worden tot stand gebragt.

"Ik houde my verzekert, Ed. Mog. H., dat uwe vergadering, het groot belang der voltooying van de nationale wetgeving waarderende, gaarne met my zal medewerken, om daaraan, met yver, de laatste hand te leggen.

"Alzoo, te midden van de onrust, die in andere landen heerscht, onder inroeping van den Goddelyken zegen, met kalmte en eensgezindheid voortgaande in de regeling der inwendige belangen en de vestiging der nederlandsche instellingen, naar de behoeften en den geest van onzen landaard, zullen wy, voor het oog der wereld, toonen, de ware voorgangers te zyn van dat getrouwe volk, hetwelk, gelaten onder onschuldig lyden, en vreemd van de zucht tot nieuwigheden, alleen in standvastigheid, eendracht en gehechtheid aan wet en orde, de echte kenmerken ziet van liefde voor het Vaderland."

By de opening der zitting, die met de gewone plegtigheden heeft plaats gehad, waren tegenwoordig HH. KK. HH. de prins *van Oranje* en prins *Frederik*, welke laatste te dien einde gisteren avond uit Berlyn in deze residentie was aangekomen. De vergadering is gepresideerd door den baron *Roëll*, die door Z. M. is benoemd tot voorzitter der Eerste-kamer.—De toevloed der menigte was overal byzonder groot. Z. M. werd door dezelve met de levendigste en hartelykste toejuiching begroet.

Het adres van de Staten-Generaal, in antwoord op Zr. Majesteits Troonrede.

SIRE!

Eerbiedig treden, by de hervatting hunner werkzaamheden, de vertegenwoordigers der getrouwe Nederlandsche natie voor Uwe Majesteit, om aan Hoogstdenzelven by hernieuwing hunne hulde aan te bieden.

Niet zonder gemengde gewaarwordingen ontvingen wy de mededeelingen, door Uwe Majesteit aan ons gedaan, betreffende onze buitenlandsche aangelegenheden, ons verheugende over het geruststellende in onze betrekkingen met de vreemde Mogendheden en de, door Uwe Majesteit ontvangene blyken eener opregte vriendschap. Van vele hunner hadden wy tevens billyk mogen verwachten dat, ten gevolge dier vriendschappelyke gezind-

heid, onze belangen en regten tot eene eindelyke regeling souden genaderd zyn; en te leur stellend zyn voor ons de onvoorziene belemmeringen welke zich in den loop der daartoe strekkende onderhandelingen, voortdurend opdoen. By de regtmatigheid echter onzer zaak, op de bescherming des Allerhoogsten en het beleid Uwer Majesteit steunende, blyven wy de opruiming dier belemmeringen, door ons zoo vurig verlangd, hoopend en met vertrouwen verbeiden, terwyl de Staten Generaal eerbiedig wenschen van Uwe Majesteit eenige staatkundige mededeelingen te mogen erlangen.

Wy juichen inmiddels alle die maatregelen toe, welke de bezwaren van zoodanigen buitengewonen toestand, voor de natie kunnen verlichten.

Uit dit oogpunt beschouwen wy het uitgestrekt verlof aan de schutteryen en de vrywilligers by de zeemagt verleend. [illegible] verdere daarmede in verband staande en met de zekerheid des lands vereenigbare bezuiniging in de kosten onzer krygsmagt, waaruit eene vermindering van lasten voor het Nederlandsche volk zouden kunnen ontstaan, zien wy met verlangen te gemoet en zullen wy met dankbare erkentenis ontwaren.

Heeft Uwe Majesteit hen, die van den schutterlyke dienst zich met zoo veel yver kweten, grootendeels tot hunne haardsteden en betrekkingen tydelyk doen wederkeeren, en hen eene heilzame rust doen genieten, zy blyven niet te min, dus houden wy ons verzekerd, met dezelfde zucht tot orde en krygstucht, met denzelfden moed, met dezelfde liefde voor Vaderland en Koning bezield, welke zy zoo schitterend hebben aan den dag gelegd, en zullen steeds, de nood dit vorderende, met vernieuwde [illegible] de veiligheid en onafhankelykheid des lands krachtdadig handhaven.

Met levendig genoegen zien wy op de voldoende gesteldheid van vele onzer binnenlandsche aangelegenheden, op den regelmatigen gang van het algemeen beheer, door gewestelyke en plaatselyke Besturen loffelyk ondersteund, de nuttige vruchten der zorg aan het openbaar Onderwys besteed, en de voortdurende zucht tot beoefening van kunsten en wetenschappen.

Wy erkennen met dankbaarheid de bewaring voor de gevreesde gevolgen der rampen, in den voorgaanden winter aan onze belangryke zeeweringen en waterwerken geleden; en hopen dat de hevige stormen, welke thans weder hebben gewoed en reeds belangryke schaden veroorzaakt, geenszins tot voorboden zullen strekken van grootere rampen, by het naderen van een jaargetyde, hetwelk steeds bedenkelyk is voor den Vaderlandschen grond.

Een bemoedigend uitzigt daarentegen vinden wy in den algemeen gunstigen staat van vele onzer inwendige middelen van bestaan; in den voortgang van oude en nieuwe takken van nyverheid, de instandhouding [illegible] vaart, [illegible]

Dat de landbouw, deze niet minder aangelegen tak onzer welvaart, by zware lasten den ongunstigen invloed ondervindt der zeer lage pryzen zyner voortbrengselen, en daardoor in een kwynenden toestand verkeert, betreuren wy diep. Het was daarom vertroostend te vernemen, dat de zoo noodige opbeuring van den landman en grondbezitter [illegible] van Uwer Majesteits [illegible] overwegingen. Wy koesteren den wensch, dat de voorzieningen hiertoe in overeenstemming met andere belangen zoo spoedig mogelyk zullen worden tot stand gebragt.

Wy verblyden ons zoowel over de verzekering van Uwe Majesteit dat rust en orde in schier alle onze kolonien heerschen, als over de voldoende uitkomsten, welke de maatregelen in de Oost-Indische bezittingen genomen, opleveren. De vermeerdering van derzelver voortbrengselen, waardoor de kwyting harer geldelyke verpligtingen aan het Moederland thans mogelyk is en deszelfs scheepvaart en handel worden verlevendigd, konden door ons niet dan met de grootste belangstelling vernomen worden, terwyl de voortduring en bevestiging van rust, orde en tevredenheid onder de talryke bevolking onzer Overzeesche Bezittingen en derzelver gunstige gesteldheid tot onze vurige wenschen blyven behooren.

Aangenaam was ons de ontvangene mededeeling dat de inkomsten des ryks over het algemeen aan de ramingen beantwoorden, en dat, by de inachtneming van al wat, overeenkomstig de Nederlandsche trouw, het openbaar krediet kan bewaren, en by eenige verligting tevens der belastingschuldigen, de begrooting der uitgaven van den Staat voor het volgende jaar met de inkomsten aanvankelyk is overeengebragt.

Dat by verligting van lasten in volgende jaren gelyke uitkomsten zullen kunnen verkregen worden, is de ernstige wensch der Staten-Generaal.

Reeds zyn ons de ontwerpen, welke de geldelyke aangelegenheden betreffen, van wege Uwe Majesteit aangeboden. Zy zullen het onderwerp onzer meest naauwgezette overweging uitmaken.

Niet minder zullen wy ons beyveren om door het vlytig onderzoek van in al, wat tot de nationale wetgeving behoort, met Uwe Majesteits mede te werken tot het [illegible] geboren worden van het heilzame en lang gewenschte [illegible], waarop aan dat zoo gewigtig werk de laatste [illegible] zal kunnen worden gelegd, en Nederland zyne regterlyke instellingen op vaste grondslagen zal gevestigd [illegible].

Wy zien dan [illegible] verlangen de ontwerpen betrekkelyk de organisatie van de regterlyke magt en het beleid der justitie te gemoet, en vleijen ons dat de dienaangaande door Uwe Majesteit gekoesterde hoop zal verwezenlykt worden.

Met kalmte op hunnen weg steeds voortgaande, zullen de Staten-Generaal, als Vertegenwoordigers eens volks, door echte liefde voor Vorst en Vaderland, en standvastige [illegible] aan grondwettige instellingen gekenmerkt, naar [illegible] mede werkzaam blyven, om, overeenkomstig de [illegible] der Natie hare [illegible] te [illegible] maatschappelyke inrigtingen [illegible] en te volmaken en hare ware [illegible] te bevestigen.

In de zitting der Tweede Kamer van den [illegible] October heeft de Commissie, die belast is geweest met het overbrengen van het antwoord op de aanspraak des Konings by de opening der tegenwoordige zitting, het volgend verslag gedaan:

Edel Mogende Heeren!

Namens de Commissie, door U Ed. Mog. benoemd, om aan Zyne Majesteit het adres van antwoord aan te bieden, heb ik de eer aan U Ed. Mog. te raporteeren, dat de commissie uit de beide Kamers der Staten Generaal, daartoe gisteren op de gewone wyze by Z. M. is toegelaten, en by monde van den heer graaf *van Reede*, van de Eerste Kamer, het adres aan den Koning heeft aangeboden.

"Dat Zyne Majesteit daarop in substantie geantwoord heeft:

"Dat Hy met genoegen ontving het adres der Staten-Generaal als een nieuw bewys van eensgezindheid en overeenstemming.

"Dat de ondervinding der laatste jaren de overtuiging gaf, dat Hoogstdezelve niet gewacht heeft naar het uiten van wenschen, om aan Hun Ed. Mog. blyken van vertrouwen te geven.

"Dat Hoogstdezelve met Hun Ed. Mog. betreurde de belangryke schade, door de laatste stormen veroorzaakt, insgelyks hopende, dat de Almagtige den vaderlandschen grond voor grootere rampen zal bewaren."

Begrootings-wet van uitgaven voor den jare 1835.

Voor het departement van *Marine* is aangevraagd: 1ste afd. kosten van het departement *f* 118,377; 2de afd. kosten van het departement van de Zuider-Zee te Amsterdam en Willemsoord *f* 80,800; 3de afd. kosten van het departement van de Maas, te Rotterdam en Hellevoetsluis *f* 71,050; 4de afd. kosten van het departement van de Schelde, te Vlissingen, *f* 46,590; 5de afd. aanbouw, aftimmering, herstelling, uitrusting en gewoon onderhoud van schepen, gebouwen, werken en [illegible] werken *f* 175,665; 6de afd. daggelden der werklieden by 's ryks werven *f* [illegible],000; 7de afd. schippers en matrozen op de jagten en werkvaartuigen *f* 60,465,50; 8ste afd. het vaste korps der Marine *f* 389,150; 9de afd. het korps Mariniers *f* 247,750; 10de afd. werving *f* [illegible]; 11de afd. zee-traktementen, soldyen [illegible] *f* 451,284; 14de afd. kosten van Zr. Ms. schepen en vaartuigen buiten 's lands *f* 50,000; 15de afd. geneeskundige dienst *f* 29,850; 16de afd. kosten van de maritime school te Medemblik *f* 67,550; 17de afd. kosten van het loodswezen, tonnen, baken en vuren *f* 189,748,35; 18de afd. kosten van het uit en ontvoeren van 's ryks [illegible] vaartuigen [illegible] de havens van dit ryk *f* 10,000; 19de afd. quarantaine-plaatsen *f* 1050; 20ste afd. verschillende uitgaven *f* 1538; en 21ste afd. jaarlyksche onderstand aan de kweekschool voor de zeevaart te Amsterdam *f* 19,000: Zoodat de geheele begrooting van dit departement beloopt *f* 4,750,000

Voor het departement van Oorlog is aangevraagd: 1ste afd. kosten van het departement *f* 145,400; 2de afd. traktementen, bureaukosten en fouragie gelden voor het kommandement van het leger, van den generalenstaf en van de administratie der armee *f* 527,700; 3de afd. traktementen en bureau kosten voor de staven der plaatsen *f* 131,400; 4de afd. traktementen en soldyen van de garde des Konings, *memorie*; 5de afd. traktementen, soldyen, equipement, werfgelden, enz., van het korps artillerie (als voor den staf, drie bataljons artillerie nationale militie, een bataljon vrywillige artilleristen, korps rydende artillerie, twee bataljons veldartillerie, een bataljon artillerie transporttrein, eene kompagnie artillerie werklieden en eene divisie pontonniers) *f* 1,125,000; 6de afd. traktementen, soldyen, equipement- en werfgelden, enz. van het korps de genie (staf van genie en korps mineurs en sappeurs) *f* 420,000; 7de afd. traktementen, soldyen, equipement- en werfgelden, enz. van de infanterie (eene afdeeling grenadiers, twee bataljons jagers, elf afdeelingen infanterie, algemeen depot der landmagt, garnizoens troepen, artillerie garnizoens-kompagnie) *f* 3,962,500; 8ste afd. traktementen, soldyen, equipement- en werfgelden van de kavallerie (drie afdeelingen kurassiers, twee regementen ligte dragonders, een regement huzaren en een regement lanciers *f* 1,278,000; 9de afd. traktementen, soldyen en verdere kosten van het korps marechaussée *f* 224,000; 10de afd. traktementen, soldyen en verdere kosten van de stoetery te Borculo, mitsgaders voor de remonte *f* 110,000; 11de afd. traktementen, soldyen, toelagen en verdere kosten van de militaire akademie en van de militaire kweekschool *f* 60,000; 12de afd. reiskosten en vocatien *f* 40,000; 13de afd. subsistentien *f* 1,761,000; 14de afd. geneeskundige dienst *f* 232,000; 15de afd. vuur en licht in de wachten *f* 40,000, 16de afd. scheeps en wagenvrachten *f* 32,000, 17de afd. materieel der artillerie (waaronder gerangschikt wordt het voltallighouden, mitsgaders het herstel en onderhoud van de verschillende oorlogs behoeften in de vestingen en magazynen, enz., het voltallighouden en onderhouden der draagbare vuur- en blanke wapenen van de verschillende korpsen der armee en schutteryen, de aankoop van diverse amunitie het gieten van metaal geschut en andere metalen voorwerpen, enz., het gieten van yzeren geschut en yzeren projectiles, enz., diverse onderwerpen by de jaarlyksche exercitien *f* 424,000, 18de afd. materieel der genie *f* 419,000, 19de afd. verschillende uitgaven *f* 48,000, zoodat de geheele begrooting van het departement van oorlog beloopt *f* 11,000,000.

Den 6 November.—Gisteren avond te 9 ure is het lyk van prins *Willem Frederik Nicolaas Karel*, zoon van Z. K. H. prins *Frederik der Nederlanden*, naar Delft over gebragt, en aldaar in den koninklyken grafkelder, in stilte bygezet geworden, nadat alvorens door den secretaris van Staat, geassisteerd door den griffier ter staats secretarie, de kist met het Rykszegel was verzegeld.—Het lyk was geplaatst in eene koets bespannen met 6 paarden, in welke was gezeten Z. K. Hs. Kamerdienaar, en naast ieder portier ging een lakkei—Daarop volgde eene tweede koets, bespannen met 4 paarden, in welke zich bevond Zr. K. Hs. adjudant, de kollonel *de Waldkirch*; en vervolgens eene derde, eveneens bespannen met 4 paarden, waarin de beide andere adjudanten, de kapitein-ter-zee *van den Bosch*, en de kapitein *P.* graaf *van Limburg Stirum*. De trein werd voorafgegaan en gesloten door een detachement lanciers.

Te Amsterdam den [illegible] October jl. des morgens ten 2 ure, is in den ouderdom van ruim 70 jaren overleden, de beroemde Dichter Cornelis Loots, *Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Lid van de Tweede Klasse van het Koninklyk Nederlandsch Instituut, enz.*—Oorspronkelykheid, zonderheid, fyn gevoel voor hetgeen waar en goed is, liefde voor het Vaderland, zucht naar gepaste vryheid, afkeer van Fransche heerschzucht, loszinnigheid en woeling, verwydering van alle vleyery, kenmerkten hem. Zyn lier was zoo Hollandsch als zyn hart. In de moeijelykste omstandigheden, met een ziekelyk gestel, in meer dan [illegible] verloor hy noch moed, noch opgeruimdheid, noch lust tot dichten. Hy wist een heerlyk gebruik te maken van het voortreffelykste van *Vondel* en anderen, wier beste dichtstukken hy zich in het hart en hoofd geprent had. Nooit echter volgde hy anderen na. Hy was er boven verheven. Zyn genie had het niet noodig. Om zoo te spreken, geboren Dichter, was en bleef de Natuur zyne leidsvrouw. Hy was dus van den besten en echten stempel, en hy bleef het tot het einde zyner dagen. Nu rust hy. Zyne gedichten zullen geroemd worden, zoo lang er nog smaak en gevoel zyn zal voor Vaderlandsche dichtkunst.

De Engelsche staathuishoudkundige Dr. *Bowring*, die na eene reis door *Frankryk* te *Parys* aangekomen is, houdt [illegible] onderzoek.—Ook de vraag wegens Hayti schynt weder aan de orde van den dag te zyn. By het ministerie van finantien heeft men eindelyk besloten zich ernstig met deze zaak bezig te houden. Men heeft er aan wissels voor eene waarde van 4,800,000 in kas en de Heer *Humann* heeft aan de Heeren *Rigny* en *Jacob* verzocht, beslissende maatregelen te nemen. Dienvolgens is men overeengekomen, onverwyld eene korvet met eenen nieuwen kommissaris aan boord naar Port-au-Prince te zenden. De brik *le Cuirassier* zou deze zending verzellen en aan den Admiraal *Mackau*, die onze scheepsmagt in de Antilles kommandeert, zouden instructien gezonden worden om, des noods eene geduchte magt hier by te voegen. Men voegt er by dat deze zending opgedragen zal worden aan den Heer *Dupetit Thouars*, die de *Créole* kommandeert.

Een der Parysche bladen deelt eene breedvoerige opgave mede, volgens welke van den 2 Augustus 1830 tot den eersten October 1834, in Frankryk 520 regtsgedingen ter zake der drukpers zyn gevoerd. Die regtsgedingen zyn gevolgd door 188 veroordeelingen van verantwoordelyke schryvers, aan welke, te zamen genomen, 106 jaren en 6 maanden gevangenisstraf en 411,005 franken geldboeten zyn opgelegd. Bovendien zyn gedurende dien tyd, wegens misbruik der drukpers, aan den afgevaardigde Cabet zyne burgerlyke regten, aan den heer Mie zyn boekdrukkers-brevet, en aan de advokaten Dupont, Pinard en Michel het regt om te pleiten, ontnomen. Nog een aantal dagbladschryvers, zoo als Armand-Carrel, Aubry-Foucault, Marrat, Bérard, Bastide, de Brian, Lionne, Cavaignac, Anthony-Thouret enz. bevinden zich op dit oogenblik in de gevangenis.

Londen, November [illegible].—Dezer dagen is te Down, in het noordoosten van Ierland, eene groote volks vergadering van de protestanten gehouden. Men rekent, dat niet minder dan 70,000 personen daarby tegenwoordig zyn geweest; zoowel gematigde whigs als torys waren daarby aanwezig; de bekende markies van Dwonshire bekleedde het voorzitterschap; onder de voornaamste sprekers werden opgemerkt de markies van Londonderry, lord Castlereagh, lord Roden enz.—In deze vergadering heeft de party weder eene geheel verdedigende houding aangenomen. Men heeft zich voornamelyk beklaagd over de woelingen der r. k. party van O'Connell en over de zwakheid, welke het bewind betoont door deze party te ontzien en te begunstigen. De door de vergadering genomene besluiten zyn in dezen zin vervat, en behelzen voorts ernstige verklaringen tegen de door de tegenstanders aangewend wordende pogingen tot afscheiding der wetgeving

voor Ierland van die voor Groot-Brittannie, en tot vernietiging der protestantsche Kerk in eerstgenoemd gewest: Voorts heeft men in die verklaringen ook een treurig tafereel opgehangen van den heilloozen invloed, dien de woelingen der tegenparty op de stoffelyke belangen van Ierland uitoefenen.

Ten slotte heeft men eene verklaring opgemaakt, waarby elk der aanwezigen zich verbindt, om elkander op alle wyze behulpzaam te wezen in het handhaven van de eigendoms-regten, van de vereeniging met Groot-Brittannie, van de integriteit der protestantsche Kerk en instellingen, en van de koninklyke magt. Adressen, die in den zin van deze verklaringen zullen worden opgesteld, zullen aan den Koning en aan de beide Huizen van het parlement worden aangeboden.

De vergadering is met eene voorbeeldige orde gehouden en afgeloopen. Dezelve heeft een diepen indruk gemaakt, ook by de ministerieelen.

Een der sprekers heeft by deze gelegenheid doen opmerken, dat thans 25 regimenten, behalve eene zeer talryke magt van dusgenaamde constables (eene soort van gendarmes of gewapende politie-bedienden) in Ierland staan, om de rust te handhaven, en dat van die krygsmagt slechts twee regimenten gevonden worden in de provincie Ulster, welke de meest bevolkte is van de vier iersche provincien, en onder hare 2½ millioenen inwoners voor verre de grootste helft protestanten telt.

Een Duitsch Weekblad zegt, ter gelegenheid van het afbranden der beide parlementshuizen te Londen, het volgende:

"By de tyding van het vernielen der beide huizen van het parlement is voorzeker by de meeste lezers onwillekeurig de gedachte opgekomen, dat het toeval of het noodlot [illegible] het zinnelyke slechts dat bewerkt heeft, wat op het gebied van regt en zedelykheid reeds door den geest van omwenteling voltooid was. De tyd der gebouwen was afgeloopen. Voorwaar, de geschiedkundige herinneringen die zich aan het Court of Requests en de kapel van St. Stephanus hechten, zyn voor eene hervormde en herboren maatschappy hoogst onbeduidend; zy zyn zelfs hinderlyk en stuitend voor al de aanhangers in wier oog de geschiedenis eerst begint met de "groote week," of op zyn hoogst met de bestorming der Bastille.

"Indien de door de vlam vernielde lokalen weder opgebouwd worden, dan zal men met vertrouwen van het tegenwoordige liberale bestuur verwachten, dat het daarby zorgvuldig al, wat naar het middel-eeuwsche zweemt, vermyden, en in zyn bedryven, even als in zyne overige handelingen, den "geest des tyds" in aanmerking zal nemen."

Gedurende den brand, heeft deze ramp het ontstaand ook, by vele aanschouwers nog aanleiding kunnen geven tot koddige aanmerkingen. Toen namelyk door de vlammen onderscheidene papieren en stukken van akten en dokumenten de ramen uitvlogen, hoorde men hier en daar roepen [illegible] Bill [illegible] etc.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 23 January 1835.

NAMENS den Hoog Ed. Gestrengen Heer Gezaghebber dezer kolonie, wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week eindigende den 31 dezer als volgt is bepaald; het brood van vyftien Centen moet 19½ Oncen wegen, en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys, een once minder mogen wegen; op pene als by de Publicatie van den 16den Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
L. J. BAMMELMAN BLOSVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 20 January 1835.

ZYNER Majesteits Brik de Zwaluw, gekommandeerd wordende, door den Kapitein Luitenant ter Zee A. J. Tak, den 26 dezer, van hier over de Eilanden St. Martin en St. Eustatius naar Suriname zullende [illegible] wordt hierby ter kennisse van het publiek gebragt, dat de Brieven Zakken, met de opgemelde Brik, naar de voorzeide plaatsen te verzenden, op den 24 te voren, des 'namiddags te twee ure, zullen gesloten worden.

De 1e. Commis ter opgemelde Secretary,
belast met de Post directie,
[illegible] EMMERT.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 26 January 1835.

Brieven op de ter Koloniale Secretary aanwezig en niet afgehaald [illegible] sedert de laatste acht dagen.

Abraham Curiel
Maria Helena Lopez
John, Peter R. Nimaan
A. Berch.
de weduwe Forbes
Jacob Ms. Monsanto.
C. Blime &C.
Overmann & Sohen.

De 1e. Commis ter opgemelde Secretary,
belast met de Post directie,
[illegible] EMMERT.

OPROEPING.

DE belastingschuldigen aan Eigendommen en Bezittingen aan het Personeel en Mobilair over het 4de kwartaal des afgeloopen jaars 1834 en voorts alle anderen die eenige regten of gelden aan den Lande mogten verschuldigd zyn, worden hierby opgeroepen om het verschuldigde binnen den tyd van acht dagen van heden afterekenen te komen betalen, ten einde alle onaangename regtvervolgingen voor te komen.

De Koloniale Ontvanger,
C. L. VAN UYTRECHT.

Den 23 January 1835.

BEKENDMAKING.

DE ondergeteekende maakt aan het geëerde publiek bekend dat hy zich in de Willemstad, Heere Straat, Huis No. 80, gestablisseerd heeft, en biedt by deze zyne dienst aan om Piano Fortes, Compassen en Octanten te verstellen.

Tevens biedt hy aan te koop: Snaren in soorten voor Piano Fortes, en Vrouwen Hoeden, van Stroo, Zyden en Tule, alles naar de eerste smaak.

MELCHOR BALLOBERAS.

Den 23sten January 1835.

_ BEVALLEN op verleden Zaturdag avond den 17den dezer, van een Dochtertje, Mevrouw de Echtgenoote van den Heer C. R. QUAST.

CURACAO.

Vaartuigen in en uitgeklaard sedert onze laatste.

[illegible]

17. golet Casualidad, Villavicencio, Coro
19. —— Mercedes, Lugo, dito
—— Gran Maria, Ernst, Rio Hacha
brik Metacomet, Clark, New York
golet Aruba Pakket, De Mey, Aruba
21. —— Maria, Marcohiet, Puerto Cabello
—— Grand Canal, De Brot, Rio Hacha
boot Orchilla, Thompson, La Guayra
22. golet Maria Cathalina, Danies, St. Thomas
23. bark Tres Hermanos, Suarez, Aruba
brik Montilla, [illegible], Nieuw York

[illegible]

17. [illegible]
brik Olympia, Ellis,
19. golet Casualidad, Villavicencio,
20. —— Aruba Pakket, De Mey,
—— Eensgezindheid, [illegible]
[illegible]
22. —— Maria Cathalina, Danies,
23. boot Especulador, Cumare,
golet Abeona, Dammers,
—— Emerald, Pumroy,

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.

JANUARY 1835.

E. K. Dingsdag den 6 ten 5 u. 5 m. 'namiddags.
V. M. Woensdag den 14 ten 4 u. 41 m. 's nam.
L. K. Woensdag den 21 ten 4 u. 20 m. 's nam.
N. M. Woensdag den 28 ten 4 u. 36 m. 's nam.

AANGEKOMEN. — Verleden Dingsdag den 20sten des morgens, Z. M. Brik PEGASUS, gekommandeerd door den Kapitein Luitenant MULLER, van Suriname, laatst van Puerto Cabello.

Des avonds Z. D. M. Brik ST. THOMAS, gekommandeerd door den Kapitein Luitenant ASCHANIUS, van St. Thomas, ook laatst van Puerto Cabello.

Woensdag avond, de gewapende Schooner der Vereenigde Staten van Noord Amerika GRAMPUS, gekommandeerd door den Luitenant ter Zee WHITE, laatst van St. Thomas.

Z. D. M. Brik ST. THOMAS is op Donderdag avond van deze Haven naar St. Thomas vertrokken.

Wy hebben deze week Surinaamsche Couranten ontvangen tot de dagteekening van den 10den dezer, waaruit wy eenige uittreksels voor dit nummer gemaakt hebben.

Wy hebben eenige Nieuw Yorksche Couranten gelezen tot den 2den dezer, behelzende berigten uit Europa tot den 10den December.

Onder het hoofd 's Gravenhage lezen wy dat de leden voor de Militie voor het jaar 1835, in het Nederland opgeroepen zullen worden, naar evenredigheid van 1 uit 300. Dit, zegt men, zou naar oorlog uitzien, doch andere maatregels doen het tegendeel besluiten, onder anderen het geven van onbepaald verlof aan de jagers van VAN DAM.

Men zegt dat de Prins van Oranje, die onlangs uit Berlyn was terug gekomen, naar Londen zou vertrekken, om de regeling der Belgische zaken, te hervatten.

De nieuwstydingen uit Parys zyn gedagteekend tot den 9den December. De ministers hebben eene overwinning behaald op hunne tegenparty in de kamer der afgevaardigden. Uit 301 hebben zich 67 stemmen voor het stelsel van de tegenwoordige regering verklaard. — Nu zal waarschynelyk de kwestie over de 5 millioenen dollars ter tafel gebragt worden, en misschien doorgaan.

Sir Robert Peel was reeds door Parys gereisd, om zich naar Londen te begeven; en by zyne aankomst zal het nieuwe Britsche ministerie te zamen gesteld worden.

De zaken van Spanje hebben een gunstigen keer genomen. Generaal Mina heeft den Carlisten een volkomen nederlaag gegeven en een verlies van 1800 man aan dooden en krygsgevangenen toegebragt. Hy had het voornemen om de troepen van Don Carlos onder Zumalacarregui tot een algemeen gevecht te noodzaken, te dien einde kwam hy voor Pampeluna, op den 27 November, aan het hoofd van 8000 man, met een *corps de réserve* van 10,000 man. Op den 28 kwam hy te Estelella aan, waar hy de kolonnes van Lorenzo, Cordova en Lopez aantrof, wier vereenigde magt bestond uit [illegible] man voetvolk, 300 ruitery en 4 stukken geschut. Met deze krygsmagt is het wel te voorzien dat het leger van Don Carlos het onderspit zal delven. Ook hebben de troepen van de koningin eene voorraad van wapens uit Engeland ontvangen, en de Hertog van Wellington is van voornemen, om het tegenwoordige tractaat in vigeur te brengen, ten einde Don Carlos te dwingen het grondgebied van Spanje te verlaten.

Don Carlos was op den 27 November te [illegible], op afstand van zeven mylen van Pampeluna.

De nieuwstydingen uit Portugal loopen tot de dagteekening van Lissabon den 26en December, waaruit blykt dat de Koningin Donna Maria, op den vorigen dag (den 1sten December), by volmagt met den Prins van Leuchtenberg getrouwd is. De Hertog van Terceira is de gevolmagtigde geweest. Veelen uitbundige vreugde bedryven hebben by die gelegenheid plaats gehad. De Prins was op den 16 November op eene [illegible] te Gibraltar aangekomen [illegible] deze twee landen verdwenen. Berigten uit Konstantinopel tot den 4 November, behelzen dat er door tusschenkomst van de [illegible] Sultan en Mehemet Ali heeft plaats gehad. De Sultan wil afzien der invordering van al de door Mehemet Ali verschuldigde schatten en wil zelfs aan hem afstand doen de Sandjach van Orfa, van welk distrikt Mehemet zich met geweld heeft meester gemaakt, onder beding echter der betaling eener jaarlyksche schatting.

Men zegt dat de Sultan niet goedschiks, maar door sterk aandringen van zyne bondgenooten, die concessie heeft gedaan, en dat niettegenstaande deze schikking, hy zyne troepen aan de grenzen van Syrie, niet zal doen terug trekken, maar dezelve voor eenig geval in gereedheid houden.

Het fransche gouvernement heeft eenen geschiedkundige de toestemming gegeven om alle ryks archieven te onderzoeken, beginnende met de regering van Lodewyk XIV, ten einde [illegible] van den raadselachtigen gevangene, bekend onder den naam van het yzeren masker.

Dit onderzoeken had ook kunnen plaats hebben gedurende de fransche republiek en het Keizerdom, doch het schynt dat eerst in deze tyden den [illegible] levendig is geworden. [illegible] vier eeuwen verloopen [illegible] gaf uit de oudheid de byzonderheden der boekdrukkunst ontdekken. [illegible] in deze tyden dat de [illegible] de geboorteplaats, het geboorte jaar en het geslacht van Colombus [illegible] te weten gekomen. Doch misschien heeft de tegenwoordige fransche regering nog een ander inzigt. Het is zeer wel mogelyk dat [illegible] de koningin van Frankryk van een zoon bevallen die de erfgenaam van de kroon moest wezen, doch welke zoo zeer het voorkomen van zwakte had, dat men niet dacht dat hy in het leven zou blyven, en [illegible] dien einde dit kind voor een stevigen [illegible] zoon heeft verwisseld. Waarschynelyk was dus de man met het yzeren masker de [illegible] erfgenaam van den troon, en Lodewyk XIV, [illegible] ontdekt zynde, zou de geheele legitimiteit der [illegible] tak der Bourbons vervallen en de Burgerkoning de regtmatige erfgenaam van den franschen [illegible]

Natuurkundige byzonderheden betreffende Curaçao.

N°. 3.

Het Plantenryk.

Dit eiland in de Golf van Mexico gelegen, behoort wel is waar tot het plant-geographische ryk der West Indien, waar de Cactus byzonder eigen zyn, de Pipersoorten en Melastomen een bepaald overwigt hebben en de Palmen, Rubiaceën, Solaneën en Passifloreën menigvuldiger zyn dan elders; doch niet alle planten tieren even goed onder gelyke hemelstreek. De byzondere gesteldheid van den grond en den dampkring oefenen een grooten invloed op hen uit, zoo dat sommigen onder zekere gesteldheid van den grond en lucht niet willen gedyen, terwyl anderen er in gullen groei opwassen. De tropische gewassen moeten daarom ook op dit land eene groote wyziging ondergaan, daar het ten opzigte van deszelfs grond, ligging en luchtgesteldheid van andere tropische gewesten verschilt.

Wy zullen eerstelyk zien welke wyzigingen de byzondere gesteldheid van onzen grond en dampkring op de planten te weeg brengen, om daarna een kort overzigt te geven van eenige tropische planten die ook hier voorkomen.

De groei der planten is kortelyk als volgt: Het water lost de voedseldeelen op in de aarde waarin de plant staat en deze laatste slorpt dit water op door middel harer fyne wortelvezelen; uit de wortel vloeit het plantensap in buizen of aderen en verbreidt zich aldus door de geheele plant. Gedurende den loop door deze aderen ontvangt dit sap door luchtpypen de zuurstof uit de lucht, door welker verbinding verscheidene andere stoffen ontstaan, als suiker, styfselmeel, harst, olie, gom en allerlei zuren. Het styfselmeel gaat over tot hout, de suiker en de zuren scheiden zich in de vruchten af; bvb. het citroenzuur in citroenen, enz.

De sterke verwedering onzer rotssoorten is zeer voordeelig voor den plantengroei. De meeste groensteensoorten gaan over tot eene fyne klei en de kalk tot mergel, juist twee bestanddeelen die veel voedseldeelen voor planten in zich bevatten. Waren de regens in vorige eeuwen overvloedig geweest dan zoude dit land ook met eene dikke laag teel aarde overdekt zyn, voortspruitende uit verrotte gewassen en planten. By genoegzame regen zou dit een vruchtbaar land zyn; een vyfde gedeelte van deszelfs oppervlakte zou reeds voldoende zyn om de tegenwoordige bevolking te voeden.

Zyn de bestanddeelen van den grond gunstig voor de kultuur, de geographische ligging is des te ongunstiger voor dezelve. Wy bewonen een eiland dat zich van het zuid-oosten naar het noordwesten uitstrekt en over het algemeen eene berg of heuvelachtige oppervlakte heeft. [illegible] vlak en door athmospherischen invloed afgerond. Hoe meer men westelyk voortgaat, hoe meer deze hoogten zich verheffen, doch zy bereiken nog geenzins die hoogte, welke noodig is om de voortdryvende wolken te stuiten.

Over deze in lengte uitgestrekte klip stroomt de oostenwind gedurende het grootste gedeelte des jaars met onverpoosde hevigheid voort, dryft de wolken over ons heen, droogt den grond uit, belet het vormen van den dauw en bedekt met eene lage stof de stengels en bladeren der planten.

Laat ons dus eens nagaan welken invloed vochtigheid en droogte, kalmte en wind op de planten van gelyke hemelbreedte uitoefenen.

In een vochtigen grond en by weinig wind zyn de stengels en bladeren veelal glad en vernist.

In een dorren grond zyn deze stengels en bladeren ruw en doornig. De meeste boomgewassen zyn met doornen bezet, zelfs zulken die in vochtige landen geene doornen hebben. By de meeste aan den wind blootgestelde planten zyn de bladeren met wol overtogen.

Van hier is het dus dat onze grond van natuur met doornig kreupelhout en stekelige cactus is begroeid, terwyl de edeler gewassen er slechts door aankweking zyn voortgekomen. Daarentegen zyn de vruchten hier geuriger en smakelyker dan die van andere tropische gewesten.

Hier gaat de groei langzaam voort, daar er maar weinig vocht in de buizen der planten opryst. Dit vocht heeft daarenboven lang in den grond gestaan en is van voedselstoffe verzadigd. De oxidatie der plantsappen is deswegens ook zeer sterk. De zuren, het suiker, de olie enz. zyn in deze vruchten in grootere hoeveelheid aanwezig dan in vruchten uit meer vochtigen grond, waar door te overvloedig vocht de bewerking der plantensappen veel onvolkomer is. Zelfs hier te Curaçao zyn de vruchten van planten die in het regensaisoen een grooten overvloed van water gehad hebben, minder smakelyk dan soortgelyke vruchten gedurende het droge jaargetyde.

Eene beschryving van de planten, heesters en struiken, die hier in het wild gevonden worden, kan hier ter plaatse niet belangryk zyn. Belangryker is die van edeler tropische planten welke dit eiland met de overige West-Indien gemeen heeft. Wy laten daarom hier volgen een uittreksel uit een werk over de Botanie, dat in 1834 in het licht is verschenen en de volgende beschryving geeft van tropische gewassen die insgelyks op onzen bodem groeijen.

De volkomenste vrucht van het geheele plantenryk, zegt Oken, een der vermaardste botanisten, is de Chesimoya. De vrucht bestaat uit eene menigte bezien, die allen met elkander zamengegroeid zyn, en een weeken smakelyken brei bevatten. De vele zamen gegroeide schubben vormen eene schubbige schaal om den brei, welke niet eetbaar is en meestal terpentynachtig smaakt. De boom heeft groote, eironde van onderen behaarde bladeren en drie bladerige bloemen.

De Mammey is een boom met groote verstrooide bladeren, en roodgele, twee vuisten groote, zeer geurige vruchten.

De Citroen boom met altyd groene eironde bladeren, witte welriekende bloemen en negenhuizige, eironde, appelvormige, gele bezie-vruchten.

De Oranje boom, een soortgelyke boom, maar met ronde, van boven ingedrukte, oranje-gele vrucht. Uit de schillen der vrucht trekt men de Bergamot olie.

De Gujave boom met vierkante takken, elliptische bladeren, en een huizige, zeer sappige en smakelyke vruchten.

De Granaat-appel met vierkantige twygen, vyftallige, vuurroode, veelal gevulde bloemen, en vuistgroote smakelyke, zure of zoete vruchten.

De Katsoe appelboom, een kleine harsachtige boom, met groote bladeren vol dwarsstrepen, kleine witte bloemen in eindristen, en niervormige eetbare noten, in eene olieachtige en harsachtige, maar giftige schaal; de vleeschige, vygachtige vruchtbodem smaakt zoetachtig en is een gezonde spys.

De Mango boom met bladeren en bloesems gelyk de Katsoe boom, maar met groote niervormige en smakelyke steenvruchten.

De Varkens pruim is een zuurachtige en gele steenvrucht. De boom heeft gevederde bladeren aan breede steelen en vyftallige bloemen in trossen; zy wordt in vele verscheidenheden aangeplant.

De Tamarinde boom, een hooge boom met veelparige bladeren, en tot drie bladen misgroeide vlinderbloemen, met zeven meeldraadjes; in de zamengedrukte peul is een [illegible] hetwelk afvoerende geneeskrachten heeft.

De Papaya boom, een veel melksap bevattende boom, met zwamachtig hout, groote zevenlappige bladeren en trechtervormige bloesems in okseltrossen, waaruit gele, nederhangende vruchten ontstaan, die als Meloenen gegeten worden.

De Mancenilla boom heeft een zoo scherp sap, dat zelfs de rook van het brandende versche hout en de dauw die van den boom afdruppelt, schadelyk zyn, ook de vruchten zyn ondanks hunne fraaije gedaante giftig.

De Kalebas boom met groote kegelvormige bladeren, enkele kogelvormige, van onder gezwollene bloemen en groote, met eene harde bast omgevene bezien, die tot fleschen, schotels, potten enz. gebruikt worden.

De wilde Runboom of Mangel, die aan de zeekusten voorkomt, met breede, lederachtige bladeren en hangende takken, welke de [illegible] vatten en opgroeijen. Aan deze takwortelen zetten zich oesters vast, die ten tyde der ebbe los in den boom schynen te hangen. Reeds in de vrucht begint het zaad een langen wortel te schieten.

Het tot rood verwen gebruikte Fernambukhout komt van een hooge doornachtige struik, met donkerrood, zwaar hout, fraaije trilbloemen en stekelige peulen.

De Pokhout boom, een matig harde boom, met tweeparige bladeren en witte bloemen in bladhoeken; hout en hars zyn geneeskrachtig.

De Zeedruif met eenigzins ronde, hartvormige glanzige bladeren. De witachtige, zeer kleine bloemen staan in trossen die de lengte van 2 of 3 palmen hebben. De roode bezien hangen nederwaarts, hebben de groote van eene kleine kers, en zyn van een zuurachtigen zoeten smaak.

Onder de Palmen zyn merkwaardig:

De Dadel palm, een hooge slanke boom, die by de 200 jaren oud wordt, met gevederde bladeren en steenvruchten. Een boom op vruchtbaren grond kan omstreeks 12,000 dadels leveren.

De Kool palm, een der hoogste palmsoorten; hy levert den zoo genoemden palmkool; het zyn de binnenste kruimblaadjes.

De Kokos palm. De steen vruchten worden zoo groot als een mans hoofd, en de buitenste vleeschige schil verhardt zich by toenemende rypheid tot een dradig hout. Ook de kern of de eigenlyke noot wordt zoo hard als steen, en bevat eene smakelyke pit met een koel vocht.

De fakkel distel of Cactus, in soorten, met dikke, vleeschige of gewrichte stengels, stekels in plaats van bladeren, en verstrooide, viertallige bloemen, onder welke roode, eenvakkige, doorgaans eetbare bezien ontstaan. Hun celweefsel is zoodanig ingerigt dat het veel vochtigheid inzuigen en die lang bewaren kan; zy leven in het drooge saisoen van den voorraad hunner vroeger uit de aarde gezogene sappen. Zy tieren maar alleen op dorre plaatsen.

De Pisang, eene boomachtige plant met palmachtige bladeren. De eenvakkige, komkommerachtige, zeer smakkelyke vruchten hangen in trossen by elkander.—

De Aloë, een heester, met sterke omgebogene bladeren, die uit den wortelstok opschieten, en eene somwylen verscheidene vademen hooge schacht, die eene verbazende groote bloemrist vormt. Zy bloeit in het [illegible]tiende jaar.

De weeldige weiden uit het noorden van de gematigde luchtstreek, verminderen naar mate men de keerkringen nadert. Reeds in Zuid Europa worden zy allengs zeldzamer en in den warmen aardgordel zyn zy geheel verdwenen.

Onze grasplanten zyn niet de immer groene grazen van Holland. Hier zyn zy zeer kortstondig; een regen doet ze uitloopen, zy bloeijen eenen korten tyd en zyn spoedig verwelkt.

Het schynt dat men hier onlangs maar ontdekt heeft dat de vlechten of leverplanten die tegen onze klippen groeijen en welke men hier mos noemt, dezelfde plant is die men in menigte op de klippen van de Middellandsche Zee en op de Kanarische Eilanden vindt en waaruit men de schoone verfstof bereidt, welke onder den franschen naam Orseille algemeen in den handel bekend is.

Ons is onlangs verhaald geworden dat de persoon die Rocas van het gouvernement van Venezuela heeft gepacht, ook van dit pachten gebruik gemaakt heeft om de Roccella Tincturia of verfvlechten van de klippen aldaar te verzamelen, doch dat de regering op de vaste kust zulks vernomen hebbende, er een kustbewaarder heen zond die hem deze inzameling afhandig maakte, zeggende dat Rocas wel verpacht was wat aangaat de zoutpannen en karet visschery, doch geenzins voor deze verf stof.

Wy besluiten dit artikel over het plantenryk met de aanmerking van Oken, die zegt, dat in de nieuwe wereld de hoogste bloemen en vruchten ontstaan zyn, terwyl in de oude wereld de hoogste dierlyke wezens, namelyk de menschen geschapen zyn geworden.

De avondsterrenhemel.

Het prachtige sterrenbeeld van den Orion, waar meerdere sterren van de eerste en tweede groote zich te zamen bevinden dan ergens anders aan het uitspansel, versiert thans des avonds onzen sterrenhemel. In hare nabyheid bevinden zich twee belangryke planeten, Jupiter die alle sterren in glans overtreft, en Mars kenbaar aan zynen rooden gloed. Geen wonder dat de ouden deze roode planeet den naam hebben gegeven van den God des Oorlogs, den met bloed bevlekten Mars, maar ook moet by een ieder die deze ster in het oog krygt, de vraag opkomen: Hoe komt het toch dat zy zich door zulk eene roode kleur onderscheidt?

In vroegere tyden dacht men dat hare dampkring hiervan de oorzaak was. Men veronderstelde dat zy door een dikken dampkring omringd was, die alleen toeliet dat de roode stralen welke van de planeet afgingen, tot ons kwamen, even als zoo de dampen op deze aarde het morgen en avond rood veroorzaken; doch door de thans volkomener kykers ziet men dat de gansche oppervlakte der planeet niet rood is. Zy heeft roode en donkere vlekken; de graauwe vlekken moeten zeeën zyn en de rooden het vaste land.

Dus ligt de roode kleur dezer planeet in den natuur van den grond, zoo als ook hier op aarde plaats heeft, waar sommigen gronden eene roode kleur hebben.— Dit kan men zelfs op ons eiland waarnemen, waar op [illegible] gekleurd is.

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 76. De prys derzelve is f 12 'sjaars, te betalen om de drie maanden. De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.